

«وطن امروز» استقلال اقتصادی کشور پس از انقلاب اسلامی را باز خوانی کرد

اقتصاد به توان ایران

گروه اقتصادی: جمهوری اسلامی ایران با رهبری امامین انقلاب و همت جوانان و خون شهیدا، با وجود چالش‌های متعدد داخلی و خارجی، توانسته است در ۴۶ سال عمر خود دستاوردهای قابل توجهی در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، علمی، فرهنگی و سیاسی به دست آورد. این دستاوردها نه تنها در منطقه، بلکه در سطح جهانی نیز قابل توجه است، هر چند برخی این پیشرفت‌ها در سایه جنگ ترکیبی استکبار علیه ملت ایران از دید عموم و حتی نخنگان، پنهان مانده است.

۱- پیشرفت‌های اقتصادی

استقلال اقتصادی و کاهش وابستگی به نفت: پس از انقلاب اسلامی، ایران با حمایت از تولید داخلی و توسعه صنایع مختلف تلاش کرده بتدریج وابستگی خود به صادرات نفت را کاهش دهد. برنامه‌هایی مانند الگوی توسعه صنعتی و تنوع بخشیدن به اقتصاد، در سال‌های اخیر این تلاش‌ها را تقویت کرده است.

افزایش تولید داخلی: ایران در بخش‌هایی مانند کشاورزی، صنایع فولاد، پتروشیمی، خودرو و نساجی به خودکفایی نسبی دست یافته است. حمایت از اقشار ضعیف جامعه، برنامه‌های حمایتی نظیر پاره‌های نقدی و توزیع منابع دولتی برای کمک به افشار کم‌درآمد، از سیاست‌های کلیدی اقتصادی کشور به شمار می‌رود.

۲- پیشرفت‌های علمی و فناوری

فناوری نانو و هسته‌ای: ایران در ۲ دهه اخیر به پیشرفت‌های چشمگیری در زمینه فناوری نانو، علم هسته‌ای و فضا دست یافته است. سازمان‌هایی نظیر سازمان انرژی اتمی ایران و سازمان فضایی ایران در این زمینه‌ها موفق عمل کرده‌اند. **پیشرفت‌های پزشکی:** ایران در زمینه پزشکی و داروسازی نیز دستاوردهای قابل توجهی داشته است؛ از جمله در تولید داروهای بیولوژیک و واکسن‌ها. تولید واکسن کرونا نمونه‌ای از این دستاوردهاست.

۳- پیشرفت‌های صنعت دریایی

پس از انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ تحولات عمده‌ای در صنایع دریایی ایجاد شده است. این صنعت نه تنها در زمینه نظامی، بلکه در حوزه‌های تجاری، تحقیقاتی و زیرساختی نیز دستاوردهای قابل توجهی داشته است.

۴- استقلال نفتی

صنعت نفت ایران با تکیه بر توانمندی‌های داخلی، از وابستگی به شرکت‌های خارجی رهایی یافته و به خودکفایی نزدیک شده است. کشف بیش از ۷۰ میدان هیدروکربوری جدید، از جمله میدان‌های پارس جنوبی، آزادگان و یادآوران، نمونه‌ای از این دستاوردهاست.

۵- خودکفایی در زیرساخت‌ها و خدمات عمومی

پیشرفت‌های زیرساختی: پیش از انقلاب اسلامی، ۷۰ درصد جمعیت ۳۶ میلیونی کشور در روستاها زندگی می‌کردند و نزدیک ۹۰ درصد آنها فاقد امکانات اولیه بودند. میانگین امید به زندگی ۵۵ سال بود که اکنون به ۷۵ سال رسیده است. همچنین پوشش بیمه سلامت تقریباً ۱۰۰ درصد شده است. **خدمات زیرساختی:** با وجود تحریم‌های شدید، جمهوری اسلامی ایران در حوزه‌های زیرساختی و خدمات عمومی به مردم ایران خدمات بزرگی ارائه داده است. این تلاش‌ها با همت مردم و مسئولان دلسوز امکان‌پذیر شده است.

رهبر انقلاب بارها در بیانات‌شان به موضوع تبیین این پیشرفت‌ها تکیه داشته‌اند، از جمله در این زمینه فرموده‌اند: «قضاوت مراکز اقتصادی معروف دنیا این است که ایران در شاخص‌های مهم اقتصادی نسبت به قبل، پیشرفت‌های مهمی کرده است. گام‌های بزرگی برداشته شده و حرکات بزرگی انجام شده است. علاوه بر اینها، خودکفایی ما در تولید بسیاری از چیزها و اعتماد به نفس تولیدکننده ایرانی نیز حاصل شده که اینها باید منعکس شود».

۶- علم و فناوری، موتور پیشرفت‌های اقتصادی

احمد لامعی، تحلیلگر مسائل اقتصادی و اجتماعی درباره دستاوردها و چالش‌های انقلاب اسلامی ایران در گفت‌وگو با «وطن امروز» با اشاره به پیشرفت‌های چشمگیری

ایران در حوزه‌های علمی، فناوری، دفاعی و بین‌المللی، بر ضرورت تقویت اقتصاد مقاومتی و افزایش مشارکت مردمی تأکید کرد. لامعی نقش جوانان، نخنگان و رسانه‌ها را در پیشرفت کشور کلیدی دانست و خواستار توجه بیشتر به بهبود معیشت مردم و توسعه پایدار شد.

۷- دستاوردها، چالش‌ها و راهکارهای پیش روی قطار توسعه

خودکفایی و تولید داخلی: جوانان و دانشمندان ایرانی با ابتکارات خود در حوزه‌هایی مانند خودروسازی، صنایع دریایی و کشاورزی، کشور را به خودکفایی رسانده‌اند. **موفقیت‌های هسته‌ای، موشکی و صنایع هوافضا:** ایران در سال‌های اخیر دستاوردهای مهمی در زمینه‌های علمی و فناوری مانند صنعت هسته‌ای، موشکی و هوافضا داشته است که کشور را در ردف کشورها پیشرفته جهان قرار داده است.

پیشرفت‌های پزشکی: ایران در زمینه تولید داروهای بیولوژیک و واکسن‌ها نیز به موفقیت‌های قابل توجهی دست یافته است. **صنعت نفت و پتروشیمی:** ساخت پالایشگاه‌ها و پایانه‌های صدور نفت و گاز نشان‌دهنده توانمندی‌های داخلی ایران است.

افزایش توان دفاعی: جمهوری اسلامی ایران برای حفظ امنیت ملی و دستیابی به تمدن نوین اسلامی، همواره بر افزایش توان دفاعی خود تأکید دارد.

موقعیت استراتژیک: ایران نقشی کلیدی در حل مسائل منطقه‌ای و جهانی ایفا می‌کند و تثبیت این جایگاه به دلیل همراهی و پشتیبانی مردم از نظام است. **اقتصاد مقاومتی:** تکیه بر منابع داخلی و کاهش وابستگی به خارج، راهکاری اساسی برای مقابله با تحریم‌هاست.

سیاست نگاه به شرق: همکاری با کشورهای غیر بلوک غرب مانند چین و روسیه از جمله راهبردهای موفق در این زمینه بوده است. **حوزه بهداشت:** ایران در زمینه پزشکی و درمان به یکی از کشورهای پیشرو در منطقه تبدیل شده است.

حوزه آموزش: ایران شاهد رشد قابل توجهی در سطح علمی و پژوهشی بوده است.

نیروی محرکه توسعه: جوانان و نخنگان نقشی کلیدی در پیشرفت علمی و صنعتی ایران دارند و باید به ظرفیت‌های آنان اعتماد کرد. **برنامه‌ریزی دقیق:** برای کاهش فاصله طبقاتی و بهبود وضعیت اقتصادی، باید برنامه‌ریزی دقیق و مبتنی بر داده‌های علمی انجام شود.

حمایت از بخش خصوصی: حمایت از بخش خصوصی و جلوگیری از انحصارطلبی دولت، از جمله راهکارهای اساسی ادامه روند توسعه و پیشرفت در کشور است.

تقویت اعتماد عمومی: برای افزایش مشارکت مردم، باید اعتماد عمومی را تقویت و جوانان و نخنگان را در فرآیند تصمیم‌گیری‌ها دخیل کرد.

توسعه پایدار: توسعه پایدار بدون توجه به محیط زیست امکان‌پذیر نیست و نیاز به تلاش بیشتری در این زمینه داریم. **انتقال دستاوردها:** رسانه‌ها و فضای مجازی نقشی کلیدی در انتقال دستاوردهای انقلاب اسلامی به نسل جوان دارند.

۸- خودکفایی و پیشرفت‌های چشمگیر در صنایع دریایی

صنایع دریایی یکی از حوزه‌هایی است که پس از انقلاب اسلامی ایران شاهد پیشرفت‌های قابل توجهی بوده است. این صنعت نه تنها در زمینه نظامی، بلکه در حوزه‌های تجاری، تحقیقاتی و زیرساختی نیز دستاوردهای بسیاری به دست آورده است.

۹- توسعه نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران

پس از انقلاب، نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران (نداجا) با هدف حفظ امنیت خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر، به مدرنیزه‌سازی و تقویت ناوگان خود پرداخت. از جمله دستاوردهای این نیرو، ساخت ناوشکن‌های سبک و سنگین، زبردیایی‌ها و قایق‌های تندرو است که توانایی مقابله با تهدیدات دریایی را دارند.

۱۰- تولید ناوشکن‌ها و شناورهای نظامی و زیردریایی‌های پیشرفته

ایران با طراحی و ساخت زیردریایی‌های کلاس «غذیر» و «فاتح»، مجهز به سیستم‌های پیشرفته ناوبری و جنگ الکترونیک، توانسته است پیشرفت‌های چشمگیری در حوزه فناوری‌های دریایی کسب کند.

ناوهایمانند «دماوند» و «شهید باقری» با سیستم‌های دفاعی و تهاجمی پیشرفته، توانایی انجام عملیات‌های گسترده در آب‌های آزاد را دارند. همچنین قایق‌های تندرو با قابلیت حمل موشک‌های ضد کشتی، نقش مهمی در تقویت توان دفاعی ایران در خلیج فارس ایفا می‌کنند.

۱۱- توسعه بندر، زیرساخت‌های دریایی و صنایع کشتی‌سازی

صنایع کشتی‌سازی ایران نیز با ساخت کشتی‌های تجاری و نفتکش‌های بزرگ، به یکی از کشورهای پیشرو در منطقه تبدیل شده است. شرکت‌های کشتی‌سازی ایرانی همچون «صدرا» و «ایران‌صدرا» توانسته‌اند کشتی‌هایی با استانداردهای بین‌المللی تولید کنند.

ایران با توسعه بندرهای مهمی همچون بندر شهید رجایی، بندر امام خمینی و بندر چابهار، توانسته نقش مهمی در تجارت دریایی و صادرات و واردات کالا ایفا کند. بندر چابهار نیز به عنوان دروازه تجاری ایران به اقیانوس هند، به عنوان یک کریدور تجاری بین‌المللی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱۲- تأسیس دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی دریایی

ایران با سرمایه‌گذاری در تحقیقات و توسعه فناوری‌های دریایی، توانسته است در زمینه ساخت سامانه‌های سونار، رادارهای دریایی و سیستم‌های کنترل و ناوبری پیشرفت‌های قابل توجهی داشته باشد.

ایران با تأسیس دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی تخصصی در حوزه دریایی، نقش مهمی در تربیت نیروی انسانی متخصص ایفا کرده است. از جمله این مراکز می‌توان به دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار و دانشگاه صنعتی مالک‌اشتر اشاره کرد.

ایران با کشورهای منطقه و فرامنطقه‌ای در زمینه‌های مختلف دریایی از جمله امنیت دریایی، تحقیقات دریایی و تجارت دریایی همکاری می‌کند. مشارکت در سازمان‌های بین‌المللی دریایی و همکاری با کشورهای همچون روسیه، چین و هند، جایگاه ایران را در منطقه و جهان تقویت کرده است.

۱۳- پیشرفت‌های صنعت نفت ایران: از اکتشافات تا خودکفایی

صنعت نفت ایران در طول سال‌های اخیر نه تنها در زمینه اکتشافات و توسعه میدان‌های جدید گازی و نفتی، بلکه با تکیه بر توانمندی‌های داخلی، از وابستگی به شرکت‌های خارجی رهایی یافته و به خودکفایی نزدیک شده است. در این مدت، بیش از ۷۰ میدان هیدروکربوری جدید از جمله پارس جنوبی، آزادگان و یادآوران کشف شده‌اند.

۱۴- دستاوردهای اکتشافی

یکی از بزرگ‌ترین دستاوردهای صنعت نفت ایران، کشف و بهره‌برداری از بیش از ۷۰ میدان هیدروکربوری جدید طی ۴۵ سال گذشته است. میدان گازی پارس جنوبی بویژه به عنوان بزرگ‌ترین میدان گازی جهان، جایگاه ویژه‌ای دارد و سهم ایران از این میدان مشترک با قطر، در سال‌های اخیر حتی از میزان برداشت قطر نیز بیشتر شده است.

میدان گازی پارس جنوبی به عنوان بزرگ‌ترین منبع تأمین انرژی کشور، تولید و فرآورش روزانه بیش از ۷۱۰ میلیون مترمکعب گاز را انجام می‌دهد. این گاز نه تنها در تولید برق و تأمین گرمایش، بلکه به عنوان خوراک واحدهای پتروشیمی نیز استفاده می‌شود. تولید این میزان گاز معادل ۴ میلیون بشکه نفت در روز ارزش دارد. غرب کارون به یکی از قطب‌های اصلی تولید نفت کشور تبدیل شده است و روزانه بیش از ۳۵۰ هزار بشکه نفت از میادین آزادگان، یادآوران و منصوری استخراج می‌شود. پیش‌بینی می‌شود این میزان تا ۵ سال آینده به بیش از یک میلیون بشکه در روز برسد.

۱۵- خودکفایی در تولید تجهیزات نفتی

با پیشرفت در زمینه بومی‌سازی و ساخت تجهیزات، ایران به خودکفایی ۸۰ درصدی در تولید و تأمین تجهیزات نفتی دست یافته است. این موفقیت‌ها نشان‌دهنده رشد و بلوغ صنعت نفت ایران است که به یک قطب صنعتی مستقل تبدیل شده است.

در مواجهه با تحریم‌ها، ایران توانسته است راه‌های جدیدی برای فروش نفت و گاز خود پیدا کند. به رغم مشکلات موجود، ایران همچنان به عنوان یکی از تأمین‌کنندگان کلیدی نفت در بازار جهانی شناخته می‌شود.

گزارش‌های بین‌المللی تأکید دارد نفت ایران قابل جایگزینی نیست. صنعت نفت ایران در طول ۴۵ سال گذشته، به رغم همه فشارها و چالش‌های داخلی و خارجی، توانسته است تولید و صادرات خود را حفظ کند و به خودکفایی در بسیاری از زمینه‌ها دست یابد. با توسعه میدان‌های جدید، پیشرفت در ساخت تجهیزات نفتی و اجرای دیپلماسی انرژی مؤثر، ایران به عنوان یکی از قدرت‌های نفتی جهان شناخته می‌شود و می‌تواند به تأمین انرژی کشور و بازارهای جهانی کمک کند.

دستاوردهای انقلاب اسلامی در حوزه زیرساخت‌ها و خدمات عمومی

گندم به ۱۵ میلیون تن رسیده و ایران در تولید مرغ، تخم‌مرغ و شکر به خودکفایی دست یافته است. در این میان، با وجود پیشرفت‌های چشمگیر، مردم همچنان با مشکلاتی مواجهند. کم‌توجهی به حوزه اقتصاد خصوصی می‌تواند از دلایل این مشکلات باشد. اقداماتی مانند تأمین مسکن، کنترل اجاره‌بها، افزایش قدرت خرید مردم و رقابتی کردن بازار خودرو می‌تواند وضعیت اقتصادی مردم را بهبود بخشد. دستاوردهای انقلاب اسلامی در حوزه زیرساخت‌ها و خدمات عمومی، به رغم تحریم‌ها و فشارهای خارجی و داخلی، شگرف و فوق‌العاده است. این پیشرفت‌ها در شرایط سختی به دست آمده‌اند و نشان‌دهنده توانمندی‌های داخلی و ظرفیت‌های بالای کشور هستند.

۱۳۵۷ به ۲۲۲ هزار کیلومتر رسیده است. طول بزرگراه‌ها بیش از ۵۵۰ برابر و طول شبکه آزادراهی بیش از ۱۹ برابر شده است. تعداد خودروهای شخصی نیز از ۲،۵ میلیون به ۲۵ میلیون افزایش یافته است. **بنزین، پتروشیمی و گاز:** تولید بنزین به ۱۲۵ میلیون لیتر در روز رسیده است. ظرفیت تولید گاز به ۸۳۰ میلیون مترمکعب در روز افزایش یافته و صادرات گاز نیز به ۱۸ تا ۳۰ میلیارد مترمکعب در روز رسیده است. تولیدات پتروشیمی هم از ۴،۷ میلیون تن به ۷۰ میلیون تن رسیده است. **کشاورزی:** تولیدات کشاورزی ایران پس از انقلاب ۴۰۰ درصد و صادرات محصولات کشاورزی ۱۰۰۰ درصد رشد داشته است. تولید

گازرسانی: پیش از انقلاب، تنها ۵ شهر و یک روستا به طور ناقص گاز داشتند اما از سال ۸۴ به بعد، گازکشی در شهرها به ۱۰۰ درصد و در روستاها به ۹۰ درصد رسید. **آب سالم:** تا سال ۱۳۵۷، حدود ۷۴،۶ درصد جمعیت شهری تحت پوشش شبکه آبرسانی بودند اما امروز ۱۰۰ درصد جمعیت شهری و ۸۲ درصد جمعیت روستایی از آب آشامیدنی شبکه‌ای برخوردارند. **برق‌رسانی:** ظرفیت تولید برق از ۲۵۰۰ مگاوات در سال ۱۳۵۷ به حدود ۹۳ هزار مگاوات افزایش یافته است. این رشد موجب دسترسی ۱۰۰ درصدی جمعیت شهری و تمام روستاهای بالای ۱۰ خانوار به شبکه برق شده است. **راه‌ها و حمل‌ونقل:** طول راه‌های کشور از ۳۶ هزار کیلومتر در سال